

Ролята на външната политика за изграждането на положителен образ на България в чужбина

В съвременния глобализиращ се свят, в който непрестанно протичат процеси на обединение под най-различна форма и уеднаквяване на политики и стандарти, е от изключителна важност начинът, по който ще протече взаимодействието между държавите. Поставянето на допирни точки в двустранните и многостранните отношения между държавите е дейност, изискваща внимателна преценка на възможностите (икономически, политически, социални) и рисковете за всяка страна и обществото вътре в нея. Подобни общи цели на междудържавно ниво представляват борбата със световния тероризъм, разрешаването на екологични проблеми, енергийна сигурност и др.

Основното предизвикателство към българската политика и дипломатия е да се защити националният интерес в динамичната среда на променящи се различни социално-икономически и политически условия в съвременния глобализиращ се свят. България трябва да открие своето място, където да се стреми да има водещи позиции, за да бъде по-активен участник на световната сцена, което от своя страна да доведе до подобряването на нейния имидж в очите на международната общност.

Към настоящия момент България е страна-член на НАТО, Европейския съюз, Процеса на сътрудничество в Югоизточна Европа (ЮИЕ), Черноморското икономическо сътрудничество, Съвета за регионално сътрудничество, Организацията за Сигурност и Сътрудничество в Европа. Ето защо България има възможност да изиграе изключително важна роля в процеса на евроатлантическата интеграция на страните от региона. Основните акценти на този аспект на външната политика на България трябва да са разширяването на сферите на международно сътрудничество в ЮИЕ; установяването на дългосрочна стратегия за развитие на държавите от региона с цел изпълнение на Копенхагенските критерии за членство в ЕС; засилването на регионалната сигурност и стабилност в контекста на ролята на НАТО на Балканите. Главното, което страната ни може да изпълни, е да се възползва от геостратегическата си позиция в ЮИЕ и да бъде инициатор на диалог, както между отделните държави от региона, така и между тези държави и Европейския съюз и НАТО. Основен момент в между-държавния диалог е насърчаването сътрудничеството между отделните страни, установяването на общи приоритети във външната политика (а именно интеграция в структурите на гореспоменатите организации) без да се пренебрегват националните интереси и определяне начините за осъществяването на тези приоритети. В диалога на ниво организации – държави от региона, целта е да се убедят представителите на тези организации в предимствата от една цялостна евроатлантическа интеграция на региона в контекста на

развитието, стабилността и сигурността на Европа. Развитието на подобна външна политика неминуемо ще доведе за България не само преки ползи и дивиденди, но и ще допринесе неимоверно за утвърждаването на нейния положителен образ в международен план.

Като говорим за положителния образ на България пред света трябва на всяка цена да подчертаем факта, че той не би могъл да бъде такъв, ако българската страна не поддържаше добри отношения със Съединените щати и Русия. Към настоящия момент двустранните българо-американски отношения се намират на най-високото ниво на развитие в над стогодишната им история. Този безспорен факт не трябва да успокоява българската страна, а напротив трябва да я амбицира да работи още по-усърдно и целенасочено за тяхното развитие и подобряване. А каква добра реклама за България пред света може да има от все по-засилващи се и целенасочени контакти със Съединените щати?

Безспорно членството на България в Европейския съюз създава качествено по-добри условия за развитие на българо-руските отношения, а също и на отношенията между Русия и ЕС като цяло. Русия е голям, бързо развиващ се пазар на стоки и услуги от ЕС. От своя страна, пазарът на ЕС е основният експортен пазар за Русия. България, като страна от ЕС, свързана с Русия исторически и географски, притежава голям потенциал за развитието на тези отношения. Русия традиционно е един от основните ни външнотърговски партньори. Българската страна има възможност да спомогне за задълбочаването и разширяването на тези отношения, което от своя страна ще спомогне за изграждането на положителен имидж на България по света.

Наред с провеждането на медиаторска политика в процесите на регионално равнище в Югоизточна Европа и задълбочаването на отношенията със САЩ и Русия, пред българската политика и дипломатия съществуват още редица възможности, за да засили положителния образ на държава пред света. На първо място българската страна трябва да обърне поглед към страни, с които в миналото е имала ползотворни и задълбочени контакти като Япония, Израел и държавите от арабския свят, и към страни, с които тепърва трябва да задълбочава своите отношения като Китай и държавите от Латинска Америка.

Основни цели на българската външна политика в арабския свят и Африка трябва да бъдат: укрепване на доверието към България като стабилен и надежден партньор чрез активен диалог, с цел придаване нова динамика в политическите и икономически отношения с държавите от тези региони; съдействие за възстановяването на традиционните български пазари, разработване на нови пазари и пр. Поддържането на добри и трайни взаимоотношения с държавите от арабския свят и Израел би позволила на българската дипломатия да спомогне за намаляване на напрежението в региона и постигането на трайно решение на

продължаващия арабо-израелския конфликт чрез провеждането на конструктивен диалог между засегнатите страни. А това от своя страна ще допринесе за издигането на авторитета на България не само в региона, но и в световен мащаб.

Нарастващото значение на страните от Азия (Китай, Япония, Южна Корея, Индия) в световната политика, икономика, финанси и технологии, установените традиции в сътрудничеството, както и специалното внимание и приоритетен подход към тях на страните от ЕС определят т. нар. Далечен Изток като много важен за България и обуславят необходимостта от развитие на активни отношения с прилежащите страни. Значимата роля на Китайската народна република на международната арена като постоянен член на Съвета за сигурност, икономическите ѝ успехи и огромният потенциал на китайския пазар, обуславят приоритетното място на българо-китайските отношения във външната политика към Азия. От друга страна важното място на Япония на световната сцена, икономическата ѝ мощ и традиционните приятелски връзки обуславят приоритетното място на българо-японските отношения във външната ни политика. Тя е партньор, съизмерим за нас по важност със страните от ЕС и НАТО. От казаното до тук става ясно, че от контактите си с „Далечния Изток“ България би могла да спечели както преки икономически ползи, така и авторитет в очите на своите европейски партньори.

В заключение бих добавил, че положителният образ на България в чужбина зависи единствено и само от нейната външна политика и по-конкретно от нейната активна дипломация с горе изброените от мен държави и региони, т.е. България не трябва да ограничава своите взаимоотношения само до Европейския съюз или САЩ, а напротив трябва да обърне поглед и към останалите големи (Китай, Япония и Русия) и не толкова големи играчи (държавите от Югоизточна Европа, страните от арабския свят и Израел) на международната сцена. Външна политика, която защитава националния интерес и същевременно разширява кръга на контактите си, гарантира на България добър имидж и авторитет сред своите партньори и съседи.

Кристиян Стоянов